herpy

SKILDPADDER

Ouachita Map Turtle

Graptemys ouachitensis

Graptemys ouachitensis er en dagaktiv, mellemstor ferskvandsskildpadde fra floder og søer i Mississippi-flodens afvandingsområde i USA. Hunnen bliver op til omkring 26 cm og hannen omkring 18 cm, og arten har en gul, bred tegning bag øjet. Arten er sky og kræver et stort, rent og iltrigt vandkar med solplads og kraftig UVB, så den egner sig bedst til erfarne holdere.

Familie: Emydidae Tidligere navn: *Graptemys pseudogeographica ouachitensis*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**9-26 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-30 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Semi-akvatisk**
Biotop	**Vådområde**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**130 × 65 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**30-35 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**50-80 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 30-40 cm
Vandtemperatur	**22-26 °C**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, færdigfoder, planter, hvirveldyr og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**24-84 mdr.**
Kuldstørrelse	**6-16 æg**
Kuld pr. år	**2-3**
Inkubation	**60-82 dage** ved 26-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste III (USA) og i EU-bilag C. Den står ikke på EU's liste over invasive arter af unionsbetydning og ikke på de danske lister over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015 og nr. 686 af 31.5.2023). Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) om reglerne for dokumentation ved køb og salg.

Om arten

Graptemys ouachitensis er en mellemstor vandskildpadde med en lav, mørk køl langs midten af rygskjoldet (carapax) og en tydeligt savtakket bagkant. Rygskjoldet er olivengrønt med smalle, uregelmæssige gule linjer, der ligner et vejkort, og de fleste skjolde har en til seks sorte pletter bagtil, omkranset af gule eller orange ringe. Ringene bliver svagere med alderen. Kølen er tydelig hos unge dyr og hanner og mere afrundet hos hunner. Bugskjoldet (plastron) er gult til cremefarvet med mørkegrønne snirkler eller en svag grå stribe langs sømmene; stregerne er klarest hos unge dyr og bliver brunlige hos ældre hunner.

Hoved, hals, ben og hale er mørkegrønne til brune med mange gule streger. Kendetegnet er en stor, bred gul tegning bag hvert øje, der er bredest lige bag øjet og bliver smal oppe på hovedet, en stor gul plet under hvert øje og en plet på underkæben. Øjet har en cremehvid til hvid regnbuehinde og som regel en tynd, sort vandret streg gennem pupillen. Tegningen kan ligne den hos *Graptemys pseudogeographica*, som har en tyk gul streg bag øjet, der løber opad og bagud som et omvendt L, og hos *Graptemys geographica*, som har en lille gul plet bag øjet. I det centrale og østlige Missouri krydser *G. ouachitensis* sig med *G. pseudogeographica*, og afkommet har blandede træk. Hovedtegningen varierer og afhænger desuden af rugetemperaturen.

Alle mål i teksten er skjoldlængden. Hunnen er langt større end hannen og har bredere hoved: hunner er 12-26 cm, hanner 9-18 cm. Hannen har længere kløer på forbenene og længere hale. Nyklækkede unger er 27-35 mm og vejer omkring 10 g. Vægten for voksne dyr er ikke dokumenteret.

Arten blev beskrevet i 1953 af Fred Cagle som en underart af *G. pseudogeographica* og er siden 1993 regnet som en selvstændig art. Den tidligere underart *Graptemys sabinensis*, som kun lever i Sabine-floden, regnes nu også som en egen art. Arten er sky, dykker ved den mindste forstyrrelse og er et dyr til at se på, ikke til at håndtere. Den bliver 15-20 år i fangenskab, med god pasning op til 30 år.

Udbredelse og levested

Graptemys ouachitensis lever i det centrale og østlige USA. Udbredelsen går fra det nordlige Minnesota og Wisconsin i nord til det østlige Texas og Louisiana i syd, og fra Oklahoma og Kansas i vest til Ohio og Kentucky i øst. Arten findes i Alabama, Arkansas, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Louisiana, Minnesota, Mississippi, Missouri, Nebraska, Ohio, Oklahoma, Tennessee, Texas, West Virginia og Wisconsin. Arten er beskrevet fra Ouachita-floden i Louisiana, som den har sit navn efter.

Arten er talrig langs Mississippi og mindre almindelig i de østlige bifloder i Tennessee og Louisiana. I det centrale Kentucky, det østlige Illinois, Indiana og Ohio er bestandene spredte, og i West Virginia er den kun fundet én gang. Arten er ikke truet på verdensplan, men lokale bestande trues af landbrug, fiskenet og forurenet vand.

> **Oprindelig udbredelse:** USA.

LEVESTED

Graptemys ouachitensis lever mest i store floder med moderat til hurtig strøm, men findes også i afsnørede flodsløjfer, reservoirer og sumpede bakvande. Den er almindelig, hvor der er rigeligt med vandplanter, og hvor væltede træer, stammer og sten giver solpladser. Hunnerne holder sig oftest i de dybere og bredere afsnit med mere strøm, fordi de er større og stærkere svømmere. I små vandløb og damme ses arten kun sjældent.

Dyrene er dagaktive og soler sig i grupper på træstammer og sten. De begynder at æde midt på formiddagen og skifter derefter mellem at æde og sole sig. Fra midten af september æder de mindre, men de soler sig til midten af oktober. Dyrene vandrer ikke langt, men søger til afsnit med moderat strøm, hvor de overvintrer under vand fra slutningen af oktober eller begyndelsen af november til midten af april. Hvert dyr bruger omkring 800 m flodstrækning og forsvarer ikke noget territorium, men konkurrerer om solpladserne ved at snappe, klatre op på hinanden og skubbe.

Føden er mere varieret end hos de fleste beslægtede arter: vandinsekter og deres larver, snegle, muslinger, flodkrebs, fiskeådsler og vandplanter og alger, som udgør omkring en tredjedel af føden. Hvad dyret æder, afhænger af levestedet. I floder med sandbund er faldne landinsekter vigtige, i søer med mudret bund æder dyrene mest dansemyggelarver. Hannerne og de unge æder mindre plantekost end hunnerne. Hunnerne lægger æg på sandbanker og strandbredder højst 100 m fra vandet.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af netop *Graptemys ouachitensis*. Vandmål, filtrering, lys og fodring er derfor lånt fra den nært beslægtede *Graptemys pseudogeographica*, som har næsten de samme krav.

Hold dyret i et akvarium, et stort kar eller en lukket udendørs dam, ikke i et almindeligt terrarie. Karret skal være mindst fem gange så langt som skjoldet og halvt så bredt, som det er langt, og landdelen regnes med i bundarealet. Et kar på 130 × 65 × 60 cm giver et vandparti på 90 × 65 cm med 35 cm vand (omkring 200 liter) og en landdel på 40 × 65 cm. Det er

mindstemålet for en hun, og større er bedre. En han klarer sig med 80 × 40 cm. Kanten skal rage mindst 20-25 cm op over vandet, så dyret ikke kan klatre ud.

Arten kommer fra floder, så vandet skal bevæges af et kraftigt filter og gerne en strømpumpe. Kar med uigennemsigtige sider giver ro og mindsker svømning frem og tilbage langs glasset. Giv skjul i vandet i form af rødder, sten og stammer, så dyret kan trække sig tilbage, og gerne vandplanter. Dyret er sky, så placér karret et roligt sted.

Landdelen er en solplads, som dyret skal kunne komme helt op på og tørre på. Byg den som en hylde eller strandbred med en ru rampe. Lampe og UVB sidder direkte over solpladsen, og solpladsen skal være stor nok til, at alle dyr kan sole sig samtidig. En hun, der skal lægge æg, skal have en kasse med fugtigt sand eller jord, mindst 20 cm dyb. Arten er social og kan holdes i en lille gruppe af lige store dyr, men hver ekstra hun kræver et kar, der er mindst 50 % større, og flere solpladser.

Opstillingen skal være flugtsikker. En udendørs dam fra forår til efterår er en god sommerbolig, hvis den er lukket med hegn, der går ned i jorden, og net over toppen mod rovdyr.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Solpladsens overflade skal være 30-35 °C, målt med et IR-termometer et par timer efter, at lamperne er tændt. Brug en halogenlampe i en dyb kuppel med keramisk fatning, og sæt den tæt ved UVB-røret. Luften i rummet skal være 24-28 °C, og om natten må den falde til 20-24 °C. Lamperne slukkes om natten.

Vandet skal være 22-26 °C hos voksne og et par grader varmere hos unger. Brug en vandvarmer med plastskærm og termostat, og kontrollér vandet med et digitalt termometer. Vandet må ikke blive varmere end solpladsen, og der skal være en tydelig forskel mellem solplads og vand, så dyret selv kan regulere sin temperatur.

Vinterhvile: I naturen overvintrer arten under vand fra slutningen af oktober til midten af april. I fangenskab er en vinterhvile ikke nødvendig, og dyret kan holdes aktivt hele året med samme temperatur og lys. En udendørs dam bruges kun fra forår til efterår; om vinteren flyttes dyret indendørs. En kontrolleret vinterhvile er kun for sunde, velnærede, fuldvoksne dyr og kræver erfaring og et dyrlægetjek; temperatur og varighed er ikke dokumenteret for arten.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden betyder lidt for en vandskildpadde; 50-80 % i rummet er passende. Det afgørende er vandets renhed: arten er følsom, og urent eller iltfattigt vand giver svampeinfektioner i skjoldet.

Dyret æder og afgiver afføring i vandet, så vandet bliver hurtigt belastet. Brug et kraftigt filter og skift omkring 30 % af vandet hver uge til hver anden uge; filteret alene er ikke nok. Fjern foderrester med et net efter fodring. Fodring i et separat kar holder hovedkarret renere.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Vandet er dyrets opholdssted, så det skal være dybt, rent, iltrigt og varmt. Vanddybden er 30-40 cm for voksne dyr, og temperaturen er 22-26 °C (se Temperatur). Dybt vand giver en sky art tryghed. Unger kan have lavere vand, 10-15 cm, men de vokser hurtigt.

Filteret skal være kraftigt, helst et udvendigt tøndefilter beregnet til mindst 2-3 gange vandmængden. Det skal filtrere både mekanisk og biologisk, og strømmen skal give vandet bevægelse. Undergrundsfiltre, små indvendige filtre og hængefiltre er ikke egnede til et voksent dyr. Rens filteret mindst en gang om måneden i vand fra karret og ikke fra hanen, så bakterierne bevares, og brug aldrig sæbe. Brug en vandbehandling mod klor. Alt elektrisk udstyr ved vandet skal sidde bag en fejlstrømsafbryder (HPFI-relæ).

LYS OG UVB

UVB er nødvendigt: arten er dagaktiv og soler sig mange timer om dagen, og zone 3 passer. Brug et T5 HO-rør med 5-6 % UVB i en reflektor, der dækker omkring halvdelen af opstillingens længde og sidder over solpladsen, 28-33 cm over dyrets ryg. Glas og plast stopper UVB helt, og tæt net stopper en stor del. Rørets effekt falder med tiden, så skift det efter fabrikantens anvisning og mindst en gang om året.

Supplér med en kraftig dagslyslampe på omkring 6.500 K. Lyset skal være tændt omkring 12 timer i døgnet, mere om sommeren (omkring 14 timer) og mindre om vinteren (omkring 10 timer). Udendørs i en dam er ekstra lys ikke nødvendigt. Brug aldrig farvet lys.

FODER

Graptemys ouachitensis er altædende og æder kun i vandet. I naturen består føden mest af vandinsekter og deres larver og omkring en tredjedel plantekost, mest hos hunnerne, og i mindre grad af snegle, muslinger, flodkrebs og fiskeådsler. Det er let at overfodre: for meget protein giver hurtig vækst, fedme og et pyramideformet skjold.

Grundlaget kan være pellets til vandskildpadder, suppleret med snegle med skal, rejer, ferskvandskrebs, regnorme, kakerlakker, fårekyllinger og stykker af mager fisk. Undgå fed fisk. Grønt som andemad, vandpest, mælkebøtte, romersalat og endivie gives jævnligt; læg det i vandet eller klip det fast. Frugt er kun en lejlighedsvis godbid.

Unger fodres hver dag. Voksne fodres 3-4 gange om ugen. Giv kun det, dyret kan æde på 4-5 minutter. Hold en sepiaskal fremme som kalkkilde, og fjern først den hårde bagside.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Graptemys ouachitensis er sky og følsom og dykker ved den mindste forstyrrelse. Den er ikke et dyr, der skal håndteres: den bliver let stresset og kan bide, når den føler sig truet. Fodring med pincet er den mildeste kontakt. Hvis dyret skal løftes, så tag det nedefra med begge hænder, og hold fingrene væk fra hovedet. Vask hænder før og efter, og lad ikke børn under 5 år håndtere dyret.

Dyrene soler sig gerne sammen, men kæmper om de bedste pladser på solpladsen: de snapper, klatrer op på hinanden og skubber. Arten kan holdes alene eller i en lille gruppe af lige store dyr, men hunnerne er de mest dominerende, så antallet af hunner skal holdes lavt. Dyr af meget forskellig størrelse giver kamp om solpladsen og foderet. Et dyr, der svømmer frem og tilbage langs glasset, har ofte for lidt plads eller intet skjul.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen har længere kløer på forbenene og længere hale, og hunnen er meget større med bredere hoved. I naturen bliver hannerne kønsmodne efter 2-3 år og hunnerne efter 6-7 år. Hunner og hanner vokser lige hurtigt de første tre år, og derefter går væksten langsommere hos begge køn. Alderen for kønsmodenhed i fangenskab er ikke dokumenteret.

PARRING

Parringen sker om foråret (april-maj) og om efteråret (september-november). Hannen stiller sig næse mod næse med hunnen, spreder kløerne og trommer hende 1-14 gange på siderne af hovedet. Derefter sænker han kroppen og bider hende i nakken. Hunnen vælger partner ud fra hovedtegning og duft. Både hanner og hunner parrer sig med flere partnere. Giv hunnen plads og skjul, så hun kan komme væk fra en vedholdende han.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 6-16 æg pr. kuld, gennemsnitligt omkring 10, og 2-3 kuld om året, i alt 21-48 æg. Æglægningen sker fra maj til juli. Hunnen graver et 10-16 cm dybt, kolbeformet hul i åbent sand eller jord, oftest lige efter solnedgang eller lige før solopgang, lægger æggene og dækker dem. Æggene er 34-38 mm lange og 22-26 mm brede og vejer 8-14 g. Giv hunnen en kasse med fugtigt sand eller jord på landdelen, også når hun er alene; uden et egnet sted kan hun holde æggene tilbage.

INKUBATION

Inkubationen varer 60-82 dage. Kønnet afhænger af temperaturen: ved omkring 26-28 °C kommer der hanner, ved 30 °C hunner, og skiftet ligger omkring 29 °C. Rugetemperaturen ændrer også hovedtegningen. Rug æggene i en rugemaskine på et fugtigt, men ikke vådt underlag som til andre vandskildpadder, og vend dem ikke. Ungerne kan lave klikkende lyde i æggene lige før klækningen og bliver ofte liggende en dag eller to i skallen, mens de optager blommen.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne klarer sig selv fra klækningen; forældrene passer hverken æg eller unger. De er 27-35 mm og har de samme farver og tegninger som de voksne, bare mere klare. Unger skal have lavt vand, 10-15 cm, varmt vand hele døgnet, rigeligt med skjul, en solplads de let kan klatre op på, UVB og animalsk føde hver dag sammen med grønt. Holdes flere unger sammen, skal de

være lige store, og alle skal have foder.

Sundhed og typiske fejl

Arten er hårdfør, men følsom over for vandet, så de fleste problemer skyldes pasningen. Vej og mål dyret 1-2 gange om måneden og før en logbog over vægt, appetit og adfærd; vægttab er ofte det første tegn på sygdom.

- Svampeinfektioner i skjoldet: grå pletter, der breder sig, ved urent vand eller for lidt UVB. Kræver dyrlæge og rettelse af vand og lys.
- Beskidt og iltfattigt vand er den hyppigste årsag til sygdom hos arten.
- Kalkmangel og sygdomme i knogler og skjold ved for lidt UVB eller kalk.
- Pyramidevækst og fedme ved for meget protein og for hyppig fodring.
- Forkert indretning uden landdel eller uden skjul, hvor dyret ikke kan komme op af vandet eller trække sig tilbage.

Alle krybdyr kan være symptomfrie bærere af *Salmonella*. Vask hænder før og efter kontakt med dyret, vand og udstyr. Efter et bid skal såret skylles under rindende vand i omkring fem minutter og rengøres. Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser, har åben mund, hævede øjne eller svømmer skævt.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.